

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Mitigatieplan Voorweg 14c te Hazerswoude-Dorp

Ontheffingsaanvraag soortenbescherming Wet natuurbescherming

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2022-0964
Datum:	14 november 2022
Samensteller:	ing. L. Pieterman
Collegiale toets:	ir. ing. K.J. Rebergen
Opdrachtgever:	Buro SRO B.V.
Contactpersoon:	H. van Arendonk

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

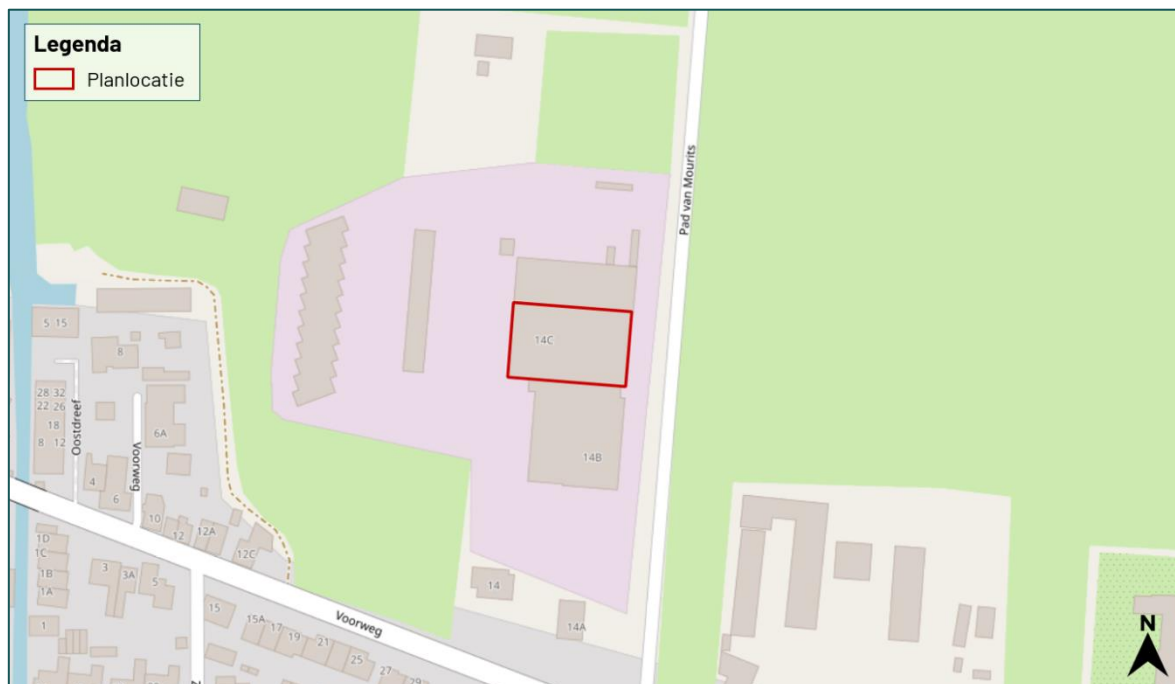
Inhoud

1 Projectinformatie	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Soorten	5
1.3 Beoogde werkzaamheden en planning	5
1.4 Periode ontheffing	5
1.5 Wettelijk kader ontheffing	5
2 Mitigerende maatregelen	6
2.1 Gewone dwergvleermuis	6
3 Staat van instandhouding	8
3.1 Gewone dwergvleermuis	8
4 Alternatievenafweging	10
4.1 Gewone dwergvleermuis	10
5 Wettelijk belang	11
5.1 Openbare veiligheid	11
5.2 Groot openbaar belang	11

1 Projectinformatie

1.1 Aanleiding

In het kader van de landelijke woningnood is de initiatiefnemer voornemens het bedrijvenperceel aan de Voorweg 14 te Hazerswoude-Dorp om te vormen tot woongebied en maximaal 60 woningen te realiseren (figuur 1.1). Ten behoeve hiervan dienen de bestaande bedrijfspanden op het plangebied gesloopt te worden. In het oriënterend onderzoek is een uitgebreide beschrijving van het plangebied en de te slopen bebouwing opgenomen (Pieterman, 2021).

Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Voorweg 14c te Hazerswoude-Dorp. De woningen op Voorweg 14 en 14a blijven behouden binnen de beoogde ingreep. Op 14c is een bedrijfspand aanwezig waarvoor een ontheffing op de Wnb aangevraagd dient te worden (Pieterman, 2022).

In het kader van de ruimtelijke procedure is middels een ecologische quickscan getoetst of de voorgenomen werkzaamheden leiden tot verstoring of schade aan beschermde flora en fauna en derhalve tot overtreding van Wet natuurbescherming (Wnb). Uit deze quickscan bleek dat negatieve effecten op voorhand niet uitgesloten konden worden voor gebouwbewonende vleermuizen (Pieterman, 2021). Middels aanvullend ecologisch onderzoek is vastgesteld dat de te slopen opstal aan Voorweg 14c binnen het plangebied een functionele betekenis heeft als paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (Pieterman, 2022). Voorliggend Mitigatieplan is opgesteld voor de ontheffingsaanvraag inzake Wnb voor overtreding van verbodsbepaling artikel 3.5 lid 2 (verstoren vleermuizen) en lid 4 (wegnemen vleermuisverblijfplaatsen).

Plangebied

De te slopen gebouwen betreffen bedrijfsopstallen van een voormalig transportbedrijf bestaande uit loodsen, stallen en een kantoorpand. Een uitgebreidere beschrijving van het plangebied en een fotografische impressie hiervan zijn opgenomen in de rapportages van de quickscan (Pieterman, 2021).

1.2 Soorten

Er wordt ontheffing aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis (tabel 1.2). Voor meer informatie over de gebruikte in- uitvliegopening wordt verwezen naar het aanvullende ecologische onderzoek (Pieterman, 2022).

Tabel 1.1 De soorten waarvoor ontheffing in het kader van de Wnb wordt aangevraagd. Tevens is benoemd welk type en aantal functie(s) verloren zal gaan (Pieterman, 2022).

Soort	Type	Aantal wegnemen	Aantal behouden	Bescherming Wnb
Gewone dwergvleermuis	Zomer	0	1	art. 3.5
(<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Paar	1	0	

1.3 Beoogde werkzaamheden en planning

De werkzaamheden binnen het plangebied bestaan uit sloopwerkzaamheden aan alle bebouwing behoudens de woningen aan de Voorweg 14 en 14a binnen het plangebied. Voor de loods met het paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aan de Voorweg 14c wordt ontheffing op de Wnb aangevraagd. Vervolgens is men voornemens maximaal 60 woningen te realiseren op het plangebied. Hierbij is sprake van het wegnemen van één verblijfplaats (Pieterman, 2022), waardoor verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden en een ontheffing Wnb noodzakelijk is.

De initiatiefnemer is voornemens zo snel mogelijk te starten met de werkzaamheden. Met inachtneming van de gewenningsperioden van tijdelijke maatregelen van vleermuizen is een start van de sloopwerkzaamheden aan de Voorweg 14c vanaf 1 september 2023 (en na het ongeschikt maken van de bebouwing) haalbaar. Indien zich geen grote tegenslagen in de planning voordoen, zal de bouw van woningen naar schatting aan het dan voormalige Voorweg 14c circa april 2024 starten. Naar verwachting zullen de woningen tussen Q4 van 2024 en Q1 van 2025 gereed zijn waarmee ook de permanente voorzieningen gerealiseerd zullen zijn.

1.4 Periode ontheffing

De ontheffing wordt aangevraagd vanaf **1 september 2023 tot 31 december 2027**. In deze periode is reeds een eventuele uitlooperperiode meegenomen. Door onvoorziene omstandigheden kunnen werkzaamheden mogelijk niet tijdig worden opgestart of uitgevoerd. Daarnaast is een extra periode ingecalculeerd voor het mogen verwijderen van de tijdelijke voorzieningen, nadat de permanente voorzieningen gerealiseerd zijn en er een gewenningsperiode heeft plaatsgevonden.

1.5 Wettelijk kader ontheffing

Bevoegd gezag kan een ontheffing verlenen indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

Habitatrichtlijn (art. 3.8 lid 5)

- er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- er is sprake van een wettelijk belang;
- er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.
- a. staat van instandhouding te laten voortbestaan.

2 Mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten te verzachten, te voorkomen en/of functies te herstellen zijn mitigerende maatregelen benodigd. Deze maatregelen worden per soort beschreven.

2.1 Gewone dwergvleermuis

Werken buiten de kwetsbare periode

Voor vleermuizen is de winterperiode het meest kwetsbaar. Bij lage temperaturen zijn vleermuizen niet actief en kunnen worden verwond of gedood door spouwisolatie, dakisolatie of sloop. Tussen 15 mei en 15 juli is het kraamseizoen van gewone dwergvleermuizen. De minst kwetsbare perioden voor gewone dwergvleermuizen zijn 15 april t/m 15 mei en 1 september t/m 15 oktober. De huidige vleermuisverblijfplaatsen worden ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare periode tussen september 2023 en 15 oktober 2023.

Ongeschikt maken vleermuisverblijfplaatsen

De huidige vleermuisverblijfplaats wordt onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare periode en nadat de tijdelijke mitigerende maatregelen diens gewenningsperiode hebben volbracht. Dit houdt in dat indien tijdelijke maatregelen vóór 15 februari 2023 zijn geplaatst, de huidige verblijfplaats in de periode 1 september t/m 15 oktober 2023 ongeschikt gemaakt zal worden. De minimale weersomstandigheden voor het ongeschikt maken zijn een temperatuur van minimaal 8 graden Celsius bij zonsondergang, maximaal windkracht 4 Bft en maximaal lichte regen. 'Exclusion flaps' zorgen ervoor dat vleermuizen nog wel het gebouw uit kunnen, maar middels het afdichten van de aanwezige openingen met weringsborstels, rondschuim of ander materiaal kunnen vleermuis de bebouwing niet meer betreden. De voorzieningen worden minimaal 5 aaneengesloten dagen ingezet. Er wordt expliciet geen gebruik gemaakt van folie, netten of purschuim.

Controlebezoek voorafgaand aan renovatie

Tussen het ongeschikt maken en de uitvoering van de sloopwerkzaamheden aan Voorweg 14c wordt met een controlebezoek uitgesloten dat er vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn. De controlerende dient 3 dagen na het ongeschikt maken plaats te vinden. Het controlebezoek wordt uitgevoerd bij een avondbezoek vanaf zonsondergang of bij een ochtendbezoek tot zonsopkomst. De minimale weeromstandigheden hierbij zijn een temperatuur van minimaal 8 graden Celsius bij zonsondergang, maximaal windkracht 4 Bft en maximaal lichte regen.

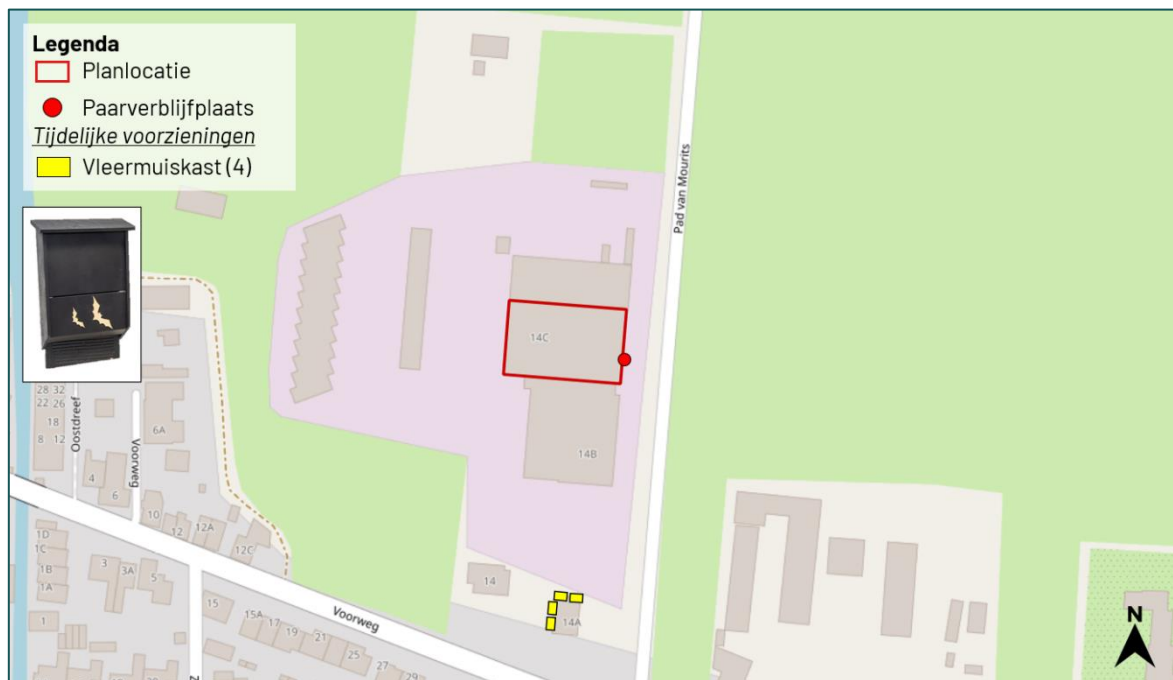
Realiseren tijdelijke alternatieve voorzieningen

Voorafgaand aan de sloopwerkzaamheden aan 14c worden er voor de vleermuizen tijdelijke alternatieve voorzieningen getroffen om de periode tussen het ontoegankelijk of ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen en het realiseren van de permanente alternatieve voorzieningen (hoofdstuk 4) te overbruggen.

In totaal worden er 4 vleermuis kasten (type VivaraPro VK MP 04) geplaatst aan gebouwen in de directe omgeving (figuur 2.1). De kasten zijn beoogd aan de woning aan de Voorweg 14A (figuur 2.1). De voorzieningen zijn bewezen effectief. De vleermuis kasten worden op een voor de vleermuis geschikte plek aangebracht. Voor een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuizen geldt een minimale gewenningsperiode van 6 maanden voorafgaande het paar seizoen (15 augustus – 1 oktober). Bij de planning van de werkzaamheden vanaf 1 september 2023 worden de tijdelijke vleermuis kasten vóór 1 april 2022 geplaatst. Voor het onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog verwijderen van de tijdelijke vleermuis kasten na afloop van de werkzaamheden dient weer de minimale gewenningsperiode in acht te worden genomen.

Bij het plaatsen van de tijdelijke vleermuiskasten gelden de volgende voorwaarden (BIJ12, 2017):

- per weggenomen vleermuisverblijfplaats worden minimaal 4 alternatieve vleermuiskasten geplaatst;
- de vleermuiskasten worden op verschillende oriëntaties aangeboden;
- maximale afstand van 200 meter van de huidige vleermuisverblijfplaats, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden;
- op minimaal 3 m hoogte en met vrije in- en uitvliegroute;
- voldoende veiligheid tegen predatoren en minimale verstoring van kunstmatig licht;
- zo veel mogelijk buiten bekende paarterritoria van andere vleermuizen.

Figuur 2.1 Locaties van de tijdelijke vleermuiskasten.

Realiseren permanente voorzieningen

Voor de gewone dwergvleermuis worden de alternatieve voorzieningen gerealiseerd in de gevels. Hier worden in totaal 8 vleermuis inbouwstenen (type VivaraPro IB VL 06) ingebouwd in de gevels van de te realiseren woningen. Deze voorzieningen zijn bewezen effectief. Normaliter wordt een 'maal 4' mitigatie gekozen in lijn met de richtlijnen vanuit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, echter is gezien de omvang van het project en de kansen die voor vleermuizen te benutten zijn binnen dit project gekozen om over-mitigatie in de toekomstige situatie toe te passen. De exacte locatie van de inbouwstenen zal nader bepaald worden naarmate de exacte locatie en opbouw van de woningen binnen het plangebied vorm krijgt. De inbouwstenen worden met inachtneming van de richtlijnen vanuit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (2017) geplaatst. Hiermee kan de optimale plaats voor de permanente maatregelen worden uitgekozen en kan de effectiviteit van de maatregelen beter gewaarborgd worden.

Behouden van leefgebied vleermuizen

De werkzaamheden hebben uitsluitend invloed op de vleermuisverblijfplaats. Tijdens het vleermuisonderzoek zijn namelijk geen essentiële onderdelen van het functioneel leefgebied van vleermuizen aangetroffen binnen het plangebied. Daarnaast zal gezien de significante reductie in verharding in de beoogde situatie meer leefgebied voor vleermuizen ontstaan.

3 Staat van instandhouding

3.1 Gewone dwergvleermuis

Lokaal

De effecten op de gewone dwergvleermuis betreft het ongeschikt maken van 1 paarverblijfplaats. Gewone dwergvleermuizen gebruiken een netwerk aan verschillende type verblijfplaatsen in en betrekkelijk kleine omgeving. De vleermuizen wisselen regelmatig tussen de verblijfplaatsen. Als gevolg van het (tijdelijk) wegnemen van dit paarverblijfplaats worden vleermuizen dus niet ontheemd maar hoogstens tijdelijk beperkt in mogelijkheden. Tijdig zullen er zowel tijdelijke als permanente vervangende voorzieningen aanwezig zijn, om de gewone dwergvleermuis alternatieve mogelijkheden te bieden. Daarnaast blijven de twee woningen aan de Voorweg 14 en 14a behouden, welke over geschikte verblijfruimtes beschikken gezien daar een zomerverblijfplaats is vastgesteld (Pieterman, 2022). Aannemelijk kan de paarverblijfplaats in het te slopen pand aan de Voorweg 14c tijdelijk uitwijken naar Voorweg 14 en/of 14a.

Voor vleermuizen geldt over het algemeen een relatief groot waarnemerseffect waardoor lokale trends moeilijk te bepalen zijn. In Hazerswoude-Dorp zijn verspreid over de gemeente zo'n 80 waarnemingen van gewone dwergvleermuis bekend over de afgelopen 10 jaar (NDFF 2012-2022). Echter is het gebied slecht tot redelijk onderzocht waardoor een populatie lastig te schatten is. Gezien er echter sprake is van het tijdelijk wegnemen van één paarverblijfplaats betreft, en in de beoogde situatie een ruim aanbod aan geschikte paarverblijven wordt aangeboden, kan er geen sprake zijn van een effect op de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis op lokaal niveau.

Er zullen 8 vervangende alternatieve verblijfplaatsen ingebouwd worden en tijdelijk 4 gevelkasten opgehangen worden. Voor, gedurende en na de werkzaamheden zullen te allen tijde tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn in de vorm van vleermuis inbouwstenen en gevelkasten. Met de vleermuis inbouwstenen wordt de ruimte in de spouwmuur nagebootst. Op de locaties van de inbouwstenen werden ook de huidige verblijfplaatsen aangetroffen. De ruime hoeveelheid aan alternatieve verblijfplaatsen gelden als mitigerende maatregelen waarmee de potentie van het plangebied voor vleermuizen gehandhaafd blijft en verstoring wordt geminimaliseerd. In werkelijkheid zullen wellicht niet alle alternatieve verblijfplaatsen optimaal geschikt zijn, maar door de grote aantallen alternatieven is de kans groot dat meer vleermuizen van de alternatieven gebruik kunnen maken dan de drie huidige gewone dwergvleermuizen.

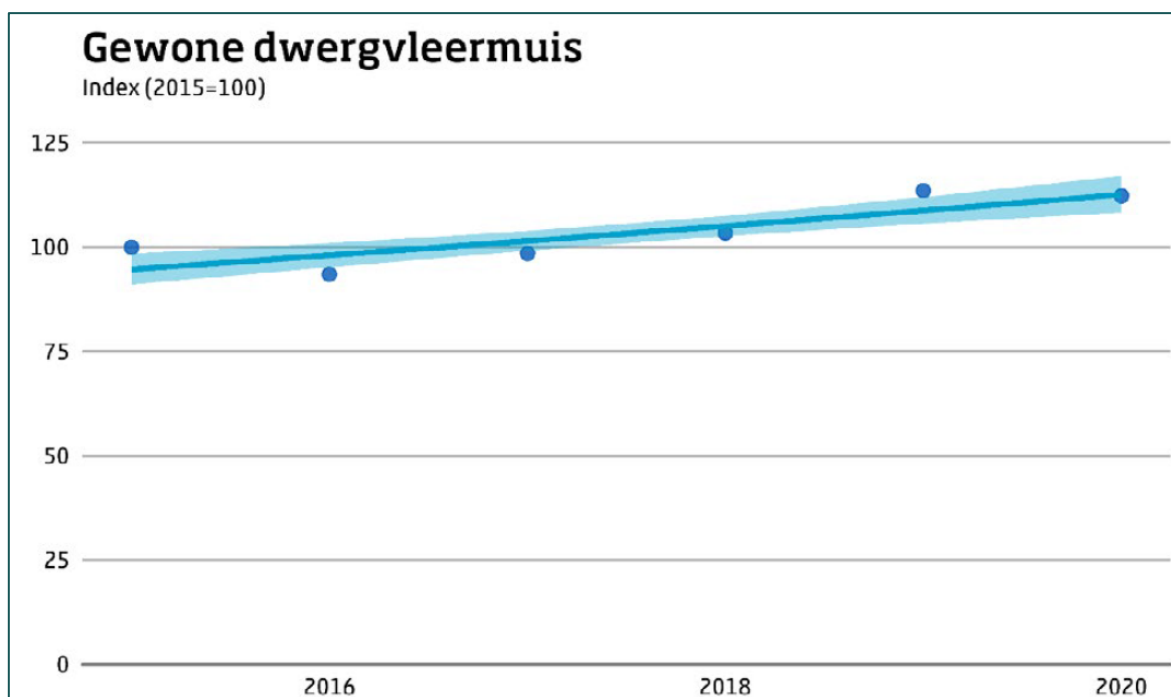
Hierdoor is er sprake van een duurzame groeipotentie voor de lokale populatie vleermuizen. Negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding op lokaal niveau zijn hierdoor verwaarloosbaar.

Regionaal

In de provincie Zuid-Holland zijn meer dan 70.000 waarnemingen bekend van de gewone dwergvleermuis. In de provincie is de soort, net als de rest van Nederland, veel voorkomen. Gezien er sprake is van één paarverblijfplaats op de planlocatie is er geen sprake van regionaal effect bij het ongeschikt raken van deze verblijfplaats. Daarnaast wordt deze verblijfplaats gemitigeerd waardoor voor, tijdens en na de werkzaamheden voldoende alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn. De werkzaamheden leiden derhalve niet tot significante negatieve effecten op regionaal niveau.

Landelijk

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis van Nederland. De GSVI op landelijk niveau wordt als gunstig beschouwd. Sinds 1986 neemt het aantal vleermuizen in Nederland toe (figuur 3.3). Aangezien effecten op lokale schaal gecompenseerd en gemitigeerd worden waardoor de lokale gunstige staat van instandhouding gewaarborgd is leidt de beoogde ontwikkeling niet tot een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding op landelijk niveau.

Figuur 3.3 Matige toename van de aantallen gewone dwergvleermuizen over de periode 2015-2020 (Zoogdiervereniging Telganger, 2021).

Cumulatief

Binnen Blom Ecologie B.V. zijn geen andere projecten lopen in Hazerswoude-Dorp. Daarnaast betreft de ontwikkeling het tijdelijk wegnemen van één paarverblijf van de gewone dwergvleermuis en zal de beoogde situatie aanzienlijk geschikter zijn voor vleermuizen in het algemeen. Met de kennis tot onze beschikking zal er geen significant cumulatief effect optreden met andere lopende projecten.

4 Alternatievenafweging

Het doel van de sloop/nieuwbouwwerkzaamheden is het verhogen van het woonaanbod in een nijpende krappe woningmarkt. Aangezien het gaat om het transformeren van een bedrijventerrein naar woonwijk is het project locatie gebonden. Onderstaand zijn mogelijke alternatieven op het project uitgewerkt.

4.1 Gewone dwergvleermuis

Een alternatief voor de sloopwerkzaamheden is in pandige renovatie. Gezien op het bedrijventerrein diverse bebouwingstypen aanwezig zijn en deze geplaatst, ingericht en opgebouwd zijn om een bedrijfsmatige functie te vervullen kan binnen het oppervlak een veel lager woningaantal worden gerealiseerd dan met het voorliggend plan mogelijk is. Daarbij komt ook kijken dat in dit alternatief het plan niet financieel haalbaar is. Ook gelden er strenge regels voor het omzetten van bedrijfspanden naar woningen binnen het bouwbesluit, waardoor de conversie praktisch niet haalbaar is. Voor de gewone dwergvleermuis zal dit alternatief weinig- tot geen positieve effecten teweegbrengen gezien het gros van de bedrijfspanden niet over ideale en bereikbare verblijfsruimten beschikken, als makkelijk toegankelijke spouwmuren. In de beoogde situatie wordt een hele woonwijk gecreëerd. Woonwijken vormen voor gebouwbewonende soorten als de gewone dwergvleermuis uitstekend leefgebied met doorgaans volop verblijfsmogelijkheden. Ook kritiekere soorten gebouwbewonende vleermuizen, als de laatvlieger en meervleermuis, hebben meer baat bij traditionele woningbouw. Hierbij worden in ieder geval 8 nieuwe verblijfsmogelijkheden gecreëerd in de vorm van inbouwstenen. Een bedrijventerrein biedt nauwelijks mogelijkheden. Het transformeren van de huidige structuren is derhalve minder gunstig voor gebouw bewonende vleermuizen als de gewone dwergvleermuis dan het slopen van de bedrijfspanden en het realiseren van maximaal 60 woningen.

Het handhaven van de huidige bedrijfspanden zou niet alleen voor het woonaanbod onvoordelig zijn, maar ook voor de gewone dwergvleermuis. De bedrijfspanden zijn in zeer beperkte mate geschikt als verblijfplaats voor de soort. Woningen bieden doorgaans veel meer mogelijkheden dan bedrijfspanden ter verblijf. Bij het handhaven van de bestaande situatie is niet alleen de mens er slechter op uit, maar ook de gewone dwergvleermuis.

5 Wettelijk belang

Conform Wnb art. 3.3 lid 4b en art. 3.8 lid 5b kan een ontheffing uitsluitend worden verkregen indien de activiteit nodig is met een wettelijk belang. De ontheffing van de Wnb wordt aangevraagd op grond van de belangen (voor de gewone dwergvleermuis):

Voor de gewone dwergvleermuis:

- Volksgezondheid óf Openbare veiligheid (Wnb, art. 3.8, lid 5b, 3°)
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale, economische aard of met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten (Wnb, art. 3.8, lid 5b, 3°).

5.1 Openbare veiligheid

Momenteel staan grote delen van de planlocatie leeg gezien het transportbedrijf reeds verhuisd is. Enkel de kringloopwinkel is tot heden nog gevestigd op het plangebied. Gezien de grote aantal leegstaande panden, waarvan sommige in erbarmelijke staat, is de kans groot dat deze een aantrekkende werking hebben op vandalen en pyromanen.

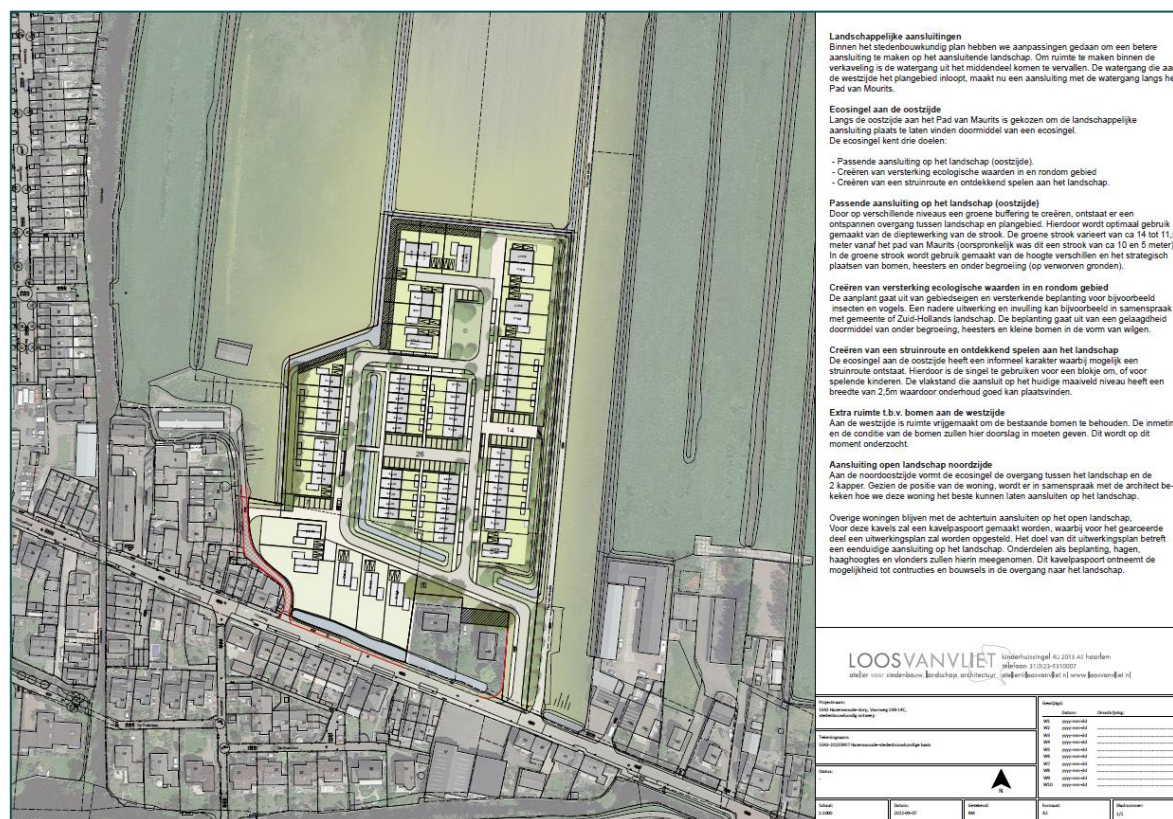
Op het overgrote deel van het terrein vindt geen bedrijfsvoering meer plaats. Zonder economisch belang zal het onderhoud van de panden achterwege blijven waardoor verpaupering optreedt met als gevolg het instabiel worden van de panden en een grotere kans op vandalisme. Doordat het plangebied aan de rand van het buitengebied ligt, vormt vandalisme een groot risico voor deze locatie. Vormen van vandalisme met een groot gevaar voor de openbare veiligheid betreffen o.a. brandstichting. In beide gevallen, vandalisme en brandstichting, is er verhoogd risico op het vrijkomen van giftige stoffen wat een direct gevaar vormt voor de volksgezondheid, met name voor mensen in het nabijgelegen dorpskern van Hazerswoude-Dorp. Door de sloop van de bedrijfspanden wordt dit risico geminimaliseerd en komt deze locatie weer beschikbaar voor woningen. Deze nieuwe bestemming zorgt voor minder overlast en gezondheidsschade.

5.2 Groot openbaar belang

Hazerswoude-Dorp behoort tot de gemeente Alphen aan den Rijn. De eerste prioriteit vermeld in de Woonvisie 2021-2025 van Gemeente Alphen aan den Rijn luidt: 'Snel realiseren extra nieuwe woningen'. Hierbij wil de gemeente 'vol inzetten op het realiseren van nieuwe woningen'. Het voorliggend project leent zich uitstekend voor deze doelstelling gezien relatief veel nieuwe woningen gerealiseerd zullen worden. Daarnaast is men voornemens 25% sociale huurwoningen en 10% midden dure woningen te realiseren waarmee ook prioriteit 2 (doorstroming stimuleren voor passend wonen) wordt gediend.

Om de verwachte groei te realiseren is tot 2030 toevoeging van jaarlijks 455 tot 530 woningen nodig. Er is echter ook sprake van een inhaalvraag die de druk op de woningmarkt dusdanig doet toenemen dat extra nieuwbouw tot minimaal 600 woningen per jaar op de korte en middellange termijn van belang is om de markt af te koelen en de huishoudensgroei vanuit de gemeente zelf en de regio te faciliteren. Daarnaast ligt er vanuit de Regio Holland Rijnland de wens om via de Regionale Omgevingsagenda 2040 de verstedelijking te concentreren in de bestaande knooppunten-as Katwijk, Leiden en Alphen aan den Rijn. Dit betekent voor de gehele as een extra verwachte woningbehoefte van 7.000 woningen boven op de bestaande binnenstedelijke plannen. Hierdoor wordt de verstedelijking geconcentreerd en kan het landschap open blijven.

Derhalve is de ontwikkeling aan de Voorweg te Hazerswoude-Dorp eveneens een dwingende reden van groot openbaar belang met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Figuur 3.4 In de beoogde situatie zal het overgrote deel van de huidige verharding op het bedrijventerrein plaats maken voor tuinen en waterwegen (bron: Loos van Vliet B.V.).

Bronvermelding

Klouwen, B. & van Deursen, J., 2021. Woonvisie 2021-2025. Gemeente Alphen aan de Rijn.

Pieterman, L., 2021. Quicksan Wet natuurbescherming Voorweg 14 te Hazerswoude-Dorp. Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Pieterman, L., 2022. Vleermuisonderzoek aan de Voorweg 14 te Hazerswoude-Dorp. Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Zoogdiervereniging, 2021. Telganger Netwerk Ecologische Monitoring.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)

Gebruikte websites

www.ndff.nl

klimaatadaptatienederland.nl

**BLOM
ECOLOGIE**

Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2

4181 CD Waardenburg

0418 820 288

blomecologie.nl